ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી – 2016

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ **(B.A./B.Com.)**	**Numerical Code B.A.: 0001**
પાઠ્યક્રમ	: અર્થશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો **(EEC-01)**	**Numerical Code B.com.: 0002**
તારીખ	: **17/01/2016**	**નોંધણી નંબર:** ______________
સમય	: **11.00 to 02.00**	**Numerical Code: 0022**
સૂચના	: દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજીયાત છે.	કુલ ગુણ : **70**

પ્ર.1 અર્થશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ અને મહત્વ સમજાવો. **(12)**

અથવા

A. માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતા માપવાની રીતો

B. માંગની આવક સાપેક્ષતાનો ખ્યાલ સમજાવો.

પ્ર.2 નાણું એટલે શું? તેનો ઉદભવ કેવી રીતે થયો. તેના કાર્યો વિગતે સમજાવો. **(12)**

અથવા

A. નાણાંની માંગનો કેઈન્સનો સિધ્ધાંત

B. નાણાંકીય નીતિની મર્યાદા

પ્ર.3 માર્શલે આપેલ તૃષ્ટિગુણનો ખ્યાલ સમજાવો. **(12)**

અથવા

A. વિકલન એટલે શું તેના નિયમો સમજાવો.

B. સામાન્ય પ્રકારની વસ્તુ અને હલકા પ્રકારની વસ્તુ. સમજાવો.

પ્ર.4 બજાર એટલે શું? બજારનું માળખું સમજાવી તેના પ્રકાર વિગતે સમજાવો. **(12)**

અથવા

A. અર્ધભાડાનો ખ્યાલ સમજાવો.

B. નફા અંગે વિવિધ ખ્યાલ સમજાવો.

પ્ર.5 **ટૂંકનોધ લખો. (ગમે તે બે)** **(12)**

1. હેકસર – ઓહલીનનો સિધ્ધાંત
2. આર્થર લેવીસનો સિધ્ધાંત સમજાવો.
3. રોસ્ટેવે આપેલ વૃધ્ધિના તબક્કાઓ
4. વહેંચણીનો સીમાંત ઉત્પાદકતાનો સિધ્ધાંત
5. આધુનિક ભાડાનો સિધ્ધાંત સમજાવો.

પ્ર.5 **યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો.** **(10)**

1. ઉત્પાદનના ચાર સાધનોમાંથી નીચેનામાંથી કયું નથી.
   (A) ભાડુ (B) વેતન (C) વ્યાજ (D) આવક
2. ચાલુ આવકમાંથી જેનો ઉપભોગ થતો નથી તે ભાગ.
   (A) આવક (B) વ્યાજ (C) બચત (D) નફો
3. સંપૂર્ણ મૂલ્ય અનપેક્ષ માંગનો વક્ર _________ હોય છે.
   (A) ધન (B) ઊભી ધરીને સમાંતર (C) આડી ધરીને સમાંતર (D) ઋણ
4. અર્ધભાડાનો ખ્યાલ _________ એ આપ્યો.
   (A) માર્શલ (B) રિકાર્ડો (C) રોબીન્સન (D) એડમસ્મિથ
5. પૂર્ણહરિફાઈમાં સરેરાશ આવક અને સીમાંત આવક ________ હોય છે.
   (A) સરખી (B) વધારે (C) ઓછી (D) એકપણ નહીં

6. Wealth Of Nations પુસ્તક કોણે લખ્યું.

(A) માર્શલ (B) એડમસ્મિથ (C) રીકાર્ડો (D) મીલ

7. IMF નું આખું નામ શું છે?

(A) આંતરિક નાણાં ભંડોળ (B) આંતરિક નાણાંકીય નીતિ

(C) આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાં ભંડોળ (D) આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાંકીય નીતિ

8. ભારતમાં નીચેનામાંથી કઈ બેંક બેંકદર નક્કી કરે છે.

(A) SBI (B) NABARD (C) IDBI (D) RBI

9. જાહેર દેવાના પ્રકાર કેટલાં છે.

(A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5

10. વર્તમાનમાં ભારતની GDPમાં કયા ક્ષેત્રનો હિસ્સો સૌથી ઓછો છે.

(A) પ્રાથમિક (B) ઉદ્યોગ (C) સેવા (D) એકપણ નહીં

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી – 2016

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ **(B.A./B.Com.)**	**Numerical Code B.A.: 0001**
પાઠ્યક્રમ	: સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્તિ પછીનો ભારતનો આર્થિક વિકાસ **(EEC-02)**	**Numerical Code B.com.: 0002**
તારીખ	: **18/01/2016**	નોંધણી નંબર: ______________
સમય	: **11.00 to 02.00**	**Numerical Code: 0023**
સૂચના	: દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજીયાત છે.	કુલ ગુણ : **70**

પ્ર.1. ગણોત પધ્ધતિનો વિકાસનો ખ્યાલ સમજાવી, જમીનદારી પધ્ધતિ, રૈયતવારી પધ્ધતિ અને મણલવારી પધ્ધતિની સમજૂતી આપો. **(14)**

અથવા

બ્રિટિશ શાસન પૂર્વે ઉદ્યોગોની પરિસ્થિતિ સમજાવી, અર્વાચીન ઉદ્યોગોનો ઉદય -1850 થી પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધના અંત સુધીની સ્થિતિનો ખ્યાલ સમજાવો.

પ્ર. 2. ભારતમાં ગરીબી અને બેકારીની સમસ્યાઓ વિગતે સમજાવો. **(14)**

અથવા

જમીન ઉપર બિનકૃષિ સાધનો અને જમીન નીચેના ખનીજોની આર્થિક ભૂમિકા સમજાવો.

પ્ર. 3. સમતોલ અને અસમતોલ વિકાસની વ્યૂહરચના સમજાવી, તેના ઉદ્દેશો જણાવો. **(14)**

અથવા

(A) વસ્તીવૃદ્ધિ અને આર્થિક વિકાસ સમજાવો.

(B) ભારતની વસ્તીનીતિ સમજાવો.

પ્ર.4. ભારતમાં નાણાંકીય નીતિના ઉદ્દેશો જણાવી, નાણાંકીય નીતિનાં સાધનો વિગતે ચર્ચા કરો. **(14)**

અથવા

યોજનાઓ માટે નાણાંકીય સાધનો ઊભાં કરવાના વિવિધ માર્ગો વિગતે ચર્ચા કરો.

પ્ર.5. **ટૂંકનોધ લખો. (ગમે તે બે)** **(14)**

1. જાહેરક્ષેત્રની કામગીરી અને ઉદ્દેશો ચર્ચો.
2. શહેરી વિસ્તારોમાં સુવિધાઓની સમસ્યાઓ ચર્ચો.
3. મજૂર સંગઠનો અને વેતનો અંગેનો ખ્યાલ
4. મજૂર કાયદાઓ અંગે ચર્ચા કરો.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી – 2016

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ **(B.A./B.Com.)**	**Numerical Code B.A.: 0001**
પાઠ્યક્રમ	: પ્રાથમિક આંકડાશાસ્ત્રીય રીતો અને મોજણી પદ્ધતિઓ **(EEC-03)**	**Numerical Code: 0024**
તારીખ	: **18/01/2016**	**Numerical Code B.com.: 0002**
સમય	: **03.00 to 06.00**	**નોંધણી નંબર:** ___________
સૂચના	: દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજીયાત છે.	**કુલ ગુણ : 70**

પ્ર.1. (A) આંકડાશાસ્ત્રની ભૂલોની ચર્ચા કરો. **(12)**

(B) આંકડાશાસ્ત્રના દુરુપયોગની ચર્ચા કરો.

અથવા

(A) આંકડાશાસ્ત્રીય માહિતી મેળવવાના પ્રાપ્તિસ્થાનો ચર્ચો.

(B) પ્રાથમિક માહિતી મેળવવાની રીતો

પ્ર.2. નીચેનાનું સાદુરૂપ આપો. (ગમે તે ચાર) **(12)**

1. $3x^2 - 4x^2 - 6x^2 + 11x^2$
2. $1.5xy - 3.7xy + 7.4x^2y^2 - 6.8x^2y^2$
3. $\frac{15x^4}{10x^2}$
4. $\frac{xy^2+x^2y}{3x^2+6x}$
5. $4x^2 + 4x + 1$
6. $9x^2 - 4y^2$

પ્ર.3. સમાંતરશ્રેણી ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. **(12)**

અથવા

એક વર્ગખંડમાં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓની ઉંમરની માહિતી નીચે મુજબ છે. તે ઉપરથી મધ્યક, મધ્યસ્થ અને બહુલક શોધો.

ઉંમર વર્ષ	5-10	10-15	15-20	20-25
વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા	50	25	15	00

પ્ર.4. વિધેયએટલે શું? વિધેયનું આલેખમાં નિરૂપણ સમજાવો. **(12)**

અથવા

(ગમે તે બે)

(A) આલેખ દોરી નીચેના સમીકરણના બીજ શોધો.

$x^2 - 2x + 1 = 0$

(B) $x^2 + 3 = 0$ નો આલેખ દોરી સમીકરણના બીજ છે કે નહીં તે ચકાસો.

(C) આપેલ બિંદુઓ વચ્ચેનું અંતર શોધો.

P (2, 5) અને Q (5, 9)

પ્ર.5. **ટૂંકનોધ લખો. (કોઈપણ બે)** **(12)**

1. માહિતીના પ્રકારો સમજાવો.
2. પ્રસારમાનનો ખ્યાલ સમજાવો.
3. શ્રેણીના વિવિધ પ્રકાર સમજાવો.
4. સંભાવનાના મૂળભૂત પ્રમેયો
5. નિદર્શોને પસંદ કરવાની પદ્ધતિ સમજાવો.

પ્ર.6. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી વાક્ય લખો. **(10)**

1. ભારતમાં આંકડાશાસ્ત્રના પિતા તરીકે _______ ઓળખાય છે.

   A. એડમસ્મિથ B. પાસ્કલ C. ડૉ. પી.સી. મહાલનોબીસ D. ડૉ. શાસ્ત્રી

2. આંકડાશાસ્ત્રમાં માહિતી મેળવવાના __________ પ્રકાર છે.

   A. 4 B. 2 C. 3 D. 9

3. રૈખિક આલેખમાં સમય _______ અક્ષ પર દર્શાવવામાં આવે છે.

   A. X B. Y C. Z D. $-x$

4. માહિતીના તમામ પ્રાપ્તાંકો એકત્ર હોય ત્યારે સરેરાશનું સૌથી સરળ માપ ________ છે.

   A. બહુલક B. મધ્યસ્થ C. મધ્યક D. આપેલા બધાજ

5. આપેલી માહિતીમાં જે પ્રાપ્તાંક સૌથી વધુ વખત આવતો હોય તેને _________ કહે છે.

   A. મધ્યક B. બહુલક C. મધ્યસ્થ D. એકપણ નહી

6. વિચરણના ધન વર્ગમૂળને _________ કહે છે.

   A. પ્રમાણિત વિચલન B. સરેરાશ વિચલન C. બંને D. પ્રમાણિત વિચરણ

7. ________ તમામ નિદર્શ એકમોની કિંમતોનું વિધેય છે.

   A. સમષ્ટિ B. પ્રાંચલ C. આગણક D. આપેલ બધાજ

8. નિદર્શના આધારે સમષ્ટિ વિશે અનુમાન કરતા ઉદભવતી ભૂલને _________ કહે છે.

   A. પ્રમાણિત દોષ B. નિદર્શ ભૂલ C. બંને D. સમષ્ટિ ભૂલ

9. એક અનભિનત પાસો 120 વખત ઉઠાવવામાં આવે છે. તો ઉપરની બાજુએ અંક 6 આવે તેની અપેક્ષા શું થશે?

   A. 20 B. 0.50 C. 720 D. 6

10. પ્રાથમિક માહિતી મેળવવાની રીત આમાંથી નથી.

    A. પ્રત્યક્ષ જાત તપાસ B. પ્રશ્નાવલી દ્વારા કરવામાં આવતી તપાસ

    C. બંને D. એકપણ નહી

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી – 2016

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ **(B.A./B.Com.)**	**Numerical Code B.A.: 0001**
પાઠ્યક્રમ	: ભારતમાં કૃષિનો વિકાસ **(EEC-04)**	**Numerical Code B.com.: 0002**
તારીખ	: **19/01/2016**	**નોંધણી નંબર:** ____________
સમય	: **11.00 to 02.00**	**Numerical Code: 0025**
સૂચના	: દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજીયાત છે.	**કુલ ગુણ : 70**

પ્ર.1. 1760 થી 1943 દરમ્યાન ભારતમાં પડેલ મોટા દુષ્કાળો વિશે જણાવી, દુષ્કાળ રાહત માટે સરકારે લીધેલ પગલાની વિગતે ચર્ચા કરો. (12)

અથવા

(A) દક્ષિણ ભારતમાં અંગ્રેજ શાસનનો પ્રભાવ

(B) જમીનની ટોચ મર્યાદા

પ્ર.2. અસ્થિરતાનો ખ્યાલ આપી, કૃષિ ઉત્પાદનમાં વધતી અસ્થિરતાનાં કારણો જણાવો. (12)

અથવા

ભારતમાં નાની સિંચાઈ યોજનાનાં પ્રકારો જણાવી, તેની પ્રગતિની ચર્ચા કરો.

પ્ર.3. (A) હરિયાળી ક્રાંતિ (12)

(B) “નવી ટેકનોલોજીનાં વધારાનાં લાભ ધનિકોને જ મળવા પામ્યા છે” – સમજાવો.

અથવા

પૂર એટલે શું? ભારતમાં પૂરની અસરો અને પૂરની તીવ્રતા વિશે ચર્ચા કરો.

પ્ર.4. ભારતમાં કૃષિ સબસિડી વિશે વિગતે ચર્ચા કરો. (12)

અથવા

ગરીબી રેખાનો અર્થ આપી, ગરીબીનાં વલણો અને ગરીબીનાં સ્વરૂપની ચર્ચા કરો.

પ્ર.5. **ટૂંકનોધ લખો. (કોઈપણ બે)** (12)

1. બાહ્ય અસરો
2. સ્વાતંત્ર્યોત્તર જમીન સુધારણા
3. યાંત્રીકરણ અને રોજગારી
4. દુષ્કાળ અને પૂરનાં સંદર્ભમાં PDSની ભૂમિકા
5. ભારતમાં કૃષિ કરવેરા

પ્ર.6. **બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નો લખો.** (10)

1. ________ માં વાર્ષિક શ્રેણી એગ્રીકલ્ચરલ સ્ટેટિસ્ટિક્સ ઓફ બ્રિટિશ ઈન્ડિયા શરૂ થઈ.

   (A) 1885 (B) 1886 (C) 1887 (D) 1890

2. રાજપૂતાનાનાં ઈતિહાસનો સૌથી ભયાનક દુષ્કાળ _________ માં પડ્યો.

   (A) 1868-69 (B) 1869-70 (C) 1870-71 (D) 1871-72

3. જમીન મહેસૂલ આકારણીની એક પધ્ધતિ

   (A) બાંકુટ (B) સાંકુટ (C) રાંકુટ (D) કાંકુટ

4. ગામનાં નિવાસી ગણોતિયાઓને _________ કહે છે.

(A) ઉલ્કુડી (B) પલાકુડી (C) ગામગણોત (D) એકપણ નહીં

5. ભાડાનો કાયદો _________ માં આવ્યો.

(A) 1869 (B) 1870 (C) 1859 (D) 1849

6. 1970-73 તથા 1986-89 દરમ્યાન ખાદ્ય પાકનો વાર્ષિક વૃદ્ધિદર ________ હતો.

(A) 2.50% (B) 2.40% (C) 2.70% (D) 2.60%

7. જો CCA 2,000 થી 10,000 વચ્ચે હોય તો તેને __________ સિંચાઈ યોજના કહે છે.

(A) મોટી (B) નાની (C) મધ્યમ (D) એકપણ નહી

8. HYV બિયારણમાં સૌથી વધુ સફળતા __________ ની બાબતમાં પ્રાપ્ત થઇ છે.

(A) ચોખા (B) મકાઈ (C) બાજરી (D) ઘઉં

9. નવી ટેકનોલોજીની સફળતા માટે ________ ખૂબ જ મહત્વની ભૂમિકા અદા કરે છે.

(A) સિંચાઈ (B) ખાતર (C) બિયારણ (D) જંતુનાશક દવા

10. ________ દરમ્યાન આયોજન પંચે લઘુતમ જરૂરિયાતો અને અસરકારક ઉપભોગ માંગ અંગે 'ટાસ્ક ફોર્સ' ની રચના કરી હતી.

(A) 1955 (B) 1966 (C) 1977 (D) 1988

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી – 2016

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ **(B.A./B.Com.)**	**Numerical Code B.A.: 0001**
પાઠ્યક્રમ	: અર્થશાસ્ત્રમાં પ્રારંભિક ગણિતીય પદ્ધતિઓ **(EEC-05)**	**Numerical Code B.com.: 0002**
તારીખ	: **16/01/2016**	**નોંધણી નંબર: ______________**
સમય	: **11.00 to 12.30**	**Numerical Code: 0026**
સૂચના	: દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજીયાત છે.	**કુલ ગુણ – 35**

પ્ર.1. વિકલ સમીકરણોનો ખ્યાલ સમજાવી તેના આર્થિક ઉપયોગો વિશે ચર્ચા કરો. **(10)**

અથવા

બે ત્રિકોણોના સરવાળા, બાદબાકી, ગુણાકાર અને ભાગાકારની પ્રક્રિયાઓ કેવી રીતે થાય છે તે સમજાવો.

પ્ર.2. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) **(10)**

1. અર્થશાસ્ત્રમાં અનિયત સંકલનની ઉપયોગિતા
2. કોબવેબ મોડેલ (Cobweb Model)
3. અંતર્મુખ અને બહિર્મુખ વિધેયો
4. ટેલરનો પ્રમેય (Taylor's Theorem)
5. હોકીન્સ – સાયમન શરત (Hawkins – Simon's Condition)

પ્ર.3. નિયત સંકલનનો અર્થ સમજાવી તેની આર્થિક ઉપયોગિતા દર્શાવો. **(10)**

અથવા

નીચે આપેલ શ્રેણીકોનો વ્યસ્ત મેળવો. :-

1. $A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{bmatrix}$

2. $\begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{bmatrix}$

પ્ર.4. **બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નોના જવાબ લખો.** **(05)**

1. એકમ શ્રેણિકને ચોરસ શ્રેણિક થવું જરૂરી છે. આ વિધાન _________.

   A. સાચું છે. B. ખોટું છે. C. અનિશ્ચિત છે. D. એકપણ નહીં

2. એક ઈજારદારનો ઉત્પાદન ખર્ચ જો શૂન્ય હોય તો માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતા _______હશે, કે જેથી બજારકિંમત નક્કી થઇ શકે.

   A. ઋણ B. એકમ C. ધન D. શૂન્ય હોય

3. શ્રેણિક $A = \begin{bmatrix} 2 & 5 \\ 6 & 8 \end{bmatrix}$ અને $B = \begin{bmatrix} 3 & 2 \\ 1 & 6 \end{bmatrix}$ હોય તો, ગુણાકાર AB = __________ થાય.

   A. $\begin{bmatrix} 34 & 42 \\ 24 & 60 \end{bmatrix}$ B. $\begin{bmatrix} 11 & 34 \\ 26 & 60 \end{bmatrix}$ C. $\begin{bmatrix} 60 & 12 \\ 24 & 34 \end{bmatrix}$ D. $\begin{bmatrix} 12 & 60 \\ 34 & 24 \end{bmatrix}$

4. $U = 20Q - 2Q^2$ તૃષ્ટિગુણ વિધેય છે. જો બજારકિંમત રૂ.4/- હોય તો, ગ્રાહક સમતુલાની સ્થિતિ તે વસ્તુ પાછળ _________ ખર્ચ કરશે.

   A. રૂ.20/- B. રૂ. 12/- C. રૂ. 16/- D. રૂ. 8/-

5. અર્થશાસ્ત્રમાં વિધેયનો પ્રથમ વિકલન __________ સૂચવે છે.

   A. કુલ સંખ્યા B. સરેરાશ સંખ્યા C. સીમાંત સંખ્યા D. ઉપરનામાંથી એકપણ નહીં

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી – 2016

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ **(B.A./B.Com.)**	**Numerical Code B.A.: 0001**
પાઠ્યક્રમ	: આર્થિક વિકાસના ઢાંચા – તુલનાત્મક અભ્યાસ **(EEC-06)**	**Numerical Code B.com.: 0002**
તારીખ	: **16/01/2016**	**નોંધણી નંબર:** _______________
સમય	: **03.00 to 06.00**	**Numerical Code: 0027**
સૂચના	: દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજીયાત છે.	**કુલ ગુણ : 70**

પ્ર.1. ઔદ્યોગિક ક્રાંતિની પાર્શ્વ ભૂમિકા વર્ણવો. ઔદ્યોગિક ક્રાંતિના સમયનું સામાજિક પાસું જણાવો અને માનવીય પરિણામોની ચર્ચા કરો. **(12)**

અથવા

વેપારની ત્રિકોણીય રૂપરેખાનો ખ્યાલ સમજાવો અને વેપારથી બ્રિટનને થયેલ ફાયદાઓ જણાવો.

પ્ર.2. જાપાની ખેતવિકાસની ચર્ચા કરી ઔદ્યોગિકરણનું ઐતિહાસિક પુનઃમૂલ્યાંકન કરો. **(12)**

અથવા

યુદ્ધ સામ્યવાદનું આર્થિક પદ્ધતિ તરીકે વર્ણન કરો.

પ્ર.3. નવીનીકરણ આર્થિક વિકાસનો પાયો છે.- સમજાવો. **(12)**

અથવા

આર્થિક વિકાસ માટે મોટા ધક્કાની વ્યૂહરચના સમજાવો.

પ્ર.4. વૈશ્વિક મહામંદીનાં કારણો અને અસરોનું વર્ણન કરો. **(12)**

અથવા

જાગીરદારીપ્રથા હેઠળ નીચી ઉત્પાદકતા માટે જવાબદાર પરિબળો કયા હતાં?

પ્ર.5. **ટૂંકનોધ લખો. (કોઈપણ બે)** **(12)**

1. આયોજન વિરુધ્ધ બજાર
2. મૂડીવાદ અને અલ્પ વિકાસનો સિદ્ધાંત
3. સમતુલિત વિકાસનું મહત્વ
4. ખેતીનું વાણિજ્યકરણ

પ્ર.6. **હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (યોગ્ય વિકલ્પની પસંદગી કરો)** **(10)**

1. "ભાવક્રાંતિ" માં

   (A) કિંમતી ધાતુઓના પુરવઠામાં વધારો થયો

   (B) કિંમતી ધાતુઓના પુરવઠામાં ઘટાડો થયો

   (C) અન્ય વસ્તુઓના ભાવમાં ઘટાડો થયો

   (D) ઉપરનાં બધાંજ સાચાં છે.

2. કયા ઉદ્યોગથી ઔદ્યોગિકરણની પ્રક્રિયા શરૂ થઈ?

   (A) લોખંડ- પોલાદ (B) કાપડ

   (C) કૃષિ- પેદાશો (D) ખનિજ

3. કુઝનેટના વિચારો પ્રમાણે આધુનિક આર્થિક યુગ ત્રણ બાબતો પર આધારિત છે.

(A) વિજ્ઞાન, ટેકનોલોજી અને શિક્ષણ

(B) સુચારુ વહીવટ, સ્થિર સરકાર અને લોકશાહી

(C) બિનસાંપ્રદાયિકતા, સમાનતા અને રાષ્ટ્રીયવાદ

(D) ઉપરનામાંથી એકપણ નહીં

4. નીચેનામાંથી કયું દ્વિવિધ અર્થતંત્રનું લક્ષણ નથી?

(A) એક દેશની અંદર બે ભિન્ન સામાજિક- આર્થિક ટેકનોલોજીકલ પર્યાવરણો હોય છે

(B) બેરોજગારી અને અર્ધબેરોજગારી પ્રવર્તમાન હોય છે

(C) બે વિભાગો પાસે ભિન્ન ઉત્પાદન પદ્ધતિ હોય છે

(D) એકસાથે બે વસ્તુનો વેપાર થતો હોય છે

5. રશિયામાં પ્રથમ પંચવર્ષીય યોજનાનું અમલીકરણ કયાં વર્ષથી શરૂ થયું?

(A) 1927 (B) 1920 (C) 1951 (D) 1917

6. આધીનતાના સિદ્ધાંત કોણે આપેલો છે?

(A) પ્રેબિશ (B) રોસ્ટોવ (C) કેઈન્સ (D) રોડાન

7. બીજું વિશ્વયુદ્ધ કયાં વર્ષમાં શરૂ થયું?

(A) 1919 (B) 1945 (C) 1939 (D) 1954

8. બ્રિટનમાં મહામંદીની અસર હળવી હતી. કારણકે,

(A) ઓછો વિદેશ વેપાર (B) સુવર્ણધોરણનો ત્યાગ

(C) વ્યાજદરમાં ઘટાડો (D) કૃષિ આધારિત અર્થતંત્ર

9. બ્રિટનમાં 1830ના દાયકામાં શ્રમ અને મૂડીના સંબંધોમાં કોણે સૌથી વધારે સહન કરવું પડ્યું હતું?

(A) મૂડીપતિઓએ (B) કામદારોએ

(C) જમીનદારોએ (D) ઉપરના બધા જ

10. આયોજન શા માટે જરૂરી છે?

(A) સાધનોની કાર્યક્ષમ ફાળવણી કરવા

(B) મંદીની અસરોમાંથી બહાર આવવા

(C) (a) તથા (b) બંને

(D) ઉપરનામાંથી એકપણ નહિ.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી – 2016

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ **(B.A./B.Com.)**	**Numerical Code B.A.: 0001**
પાઠ્યક્રમ	: આર્થિક વિચારો અને નીતિઓ **(EEC-09)**	**Numerical Code B.com.: 0002**
તારીખ	: **16/01/2016**	**નોંધણી નંબરઃ** ______________
સમય	: **12.30 to 02.00**	**Numerical Code: 0028**
સૂચના	: દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજીયાત છે.	**કુલ ગુણ – 35**

પ્ર.1. અસમાનતા માપનની સમસ્યાઓ ચર્ચો. **(10)**

અથવા

વિકાસશીલ દેશોમાં શિક્ષણની વિશેષતાઓ જણાવો.

પ્ર.2. ખાધપુરવણીનો પરિચય આપો. **(10)**

અથવા

સંચાલનમાં શ્રમિકોની ભાગીદારોની સફળતાની શરતો જણાવો.

પ્ર.3. ટૂંકનોધ લખો. (કોઈપણ બે) **(10)**

1. ગીતી આંક
2. સાતમી પંચવર્ષીય યોજના મોડેલ
3. શ્રમપ્રધાન ઉત્પાદન પધ્ધતિ
4. જાહેર અને ખાનગી ક્ષેત્ર

પ્ર.4. નીચેના વિધાનો ખરા છે કે ખોટા તે જણાવો. **(05)**

1. આયાત જકાત વડે સ્વદેશી અવેજી વસ્તુઓને સંરક્ષણ આપી શકાય છે.
2. નાણાપંચનું અનુદાન ભારતીય બંધારણની કલમ 282 દ્વારા આપવામાં આવે છે.
3. આર્થિક અસમાનતા માપનમાં માત્ર વ્યાખ્યાલક્ષી સમસ્યા જોવા મળે છે.
4. ભારતમાં પછાત વિસ્તાર વિકાસ માટેની રાષ્ટ્રીય સમિતિનું મુખ્ય કાર્ય શિક્ષણની ગુણવત્તામાં સુધારો કરવાનું છે.
5. સંસ્થાનિક શાસન દરમિયાન ભારતના ગૃહઉત્પાદન કરતા રાષ્ટ્રીય આવક વધારે હતી.